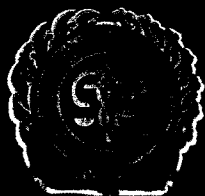

Збр. НК. еш. (12/14)

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Національний фармацевтичний університет
Кафедра ботаніки

МАТЕРІАЛИ
II Міжнародної науково-практичної
internet-конференції

«Теоретичні та практичні аспекти
дослідження лікарських рослин»

«Теоретические и практические аспекты
исследования лекарственных растений»

«Investigations of medicinal plants –
theoretical and practical aspects»

21-23 березня 2016 року

м. Харків, Україна

Колокольчиковые – Campanulaceae), окопника кавказского (*Symphytum caucasicum* M. Vieb., сем. Бурачниковые – Boraginaceae).

Изученные виды растений являются новыми перспективными источниками сырья, богатого фруктосодержащими углеводами, которые имеют большое значение для профилактики и лечения ряда заболеваний.

Работа выполнена при финансовой поддержке со стороны Минобрнауки РФ в рамках выполнения госзадания УрФУ № 2014/236, код проекта 2485.

Литература

1. Бакуридзе А.Д., Курцикидзе М.Ш., Писарев В.М., Махарадзе Р.В., Берашвили Д.Т. Иммуномодуляторы растительного происхождения (обзор). Химико-фармацевтический журнал, 1993, 8: 43-47.
2. Куркин В.А. Фармакогнозия. Учебник для фармацевтических вузов. 2-е изд., перераб. и доп. Самара : ООО «Офорт»; ГОУ ВПО «СамГМУ Росздрава», 2007. 1239 с.
3. Burick J., Quick H., Wilson T. Лечебные свойства эхинацеи // ЭЖ Провизор. 1998. Вып. 4.
http://www.provisor.com.ua/archive/1998/N4/ekhinac.php?part_code=8&art_code=1034

Перспективи використання засобів із кизилу

Васюк В.Л.

*Кафедра пропедевтики внутрішніх хвороб
Буковинський державний медичний інститут
prop_therapy@bsmu.edu.ua*

За останні десятиліття серед найбільш актуальних проблем медицини виділяється проблема дослідження патогенетично-залежної коморбідності захворювань. Ці явища значно ускладнюють клініко-патогенетичне розуміння клінічної ситуації, тактики лікування, спонукають до вимушеної поліпрагмазії та зростанню частоти побічних дій і ускладнень від медикаментозної терапії, особливо у пацієнтів старших вікових груп. За таких умов зростає роль лікарських рослин, які володіють багатограним спектром коригуючих властивостей на організм, зокрема, одними з них є рослини роду Кизил, роду кизилів належить близько 50 видів рослин, серед них найбільше вивчено хімічний склад кизилу звичайного, інші види досліджені менше.

Речовини кизилу звичайного зумовлюють відповідні фармакологічні властивості: флавоноїди спричиняють мембраностабілізуючі, антиоксидантні ефекти. Завдяки дубильним речовинам кизил володіє в'язучими та

спазмолітичними ефектами. Дія дубильних речовин зумовлює зменшення запалення в слизовій оболонці, викликає деяку знеболювальну дію і сприяє зупинці кровотечі. У народній медицині плоди кизилу використовують як в'язучий, бактерицидний засіб, при запальних процесах шлунково-кишкового тракту, дизентерії, а також як тонізуючий і протигарячковий засіб, зовнішньо - при запальних процесах шкіри та слизових оболонок, при фурункульозі. Відвар із плодів та кори кизилу підвищує апетит, має жовчегінний, тонізуючий ефект. Плоди кизилу корисні для хворих на цукровий діабет або особам, схильним до діабету, оскільки чинники плодів мають здатність знижувати рівень глюкози в крові. Дані експериментальних досліджень свідчать про виражені гіпоглікемічні властивості 50% водно-спиртового екстракту листя кизилу, за спектром гіпоглікемічної активності екстракт листя кизилу перевищував дію метформіну. Крім того, виявлено здатність плодів і листя кизилу посилювати ферментативну активність підшлункової залози і таким чином покращувати процеси травлення. Завдяки протизапальним та сечогінним властивостям кизил використовують при лікуванні запальних процесів сечовивідних шляхів. Встановлено, що біологічно-активні речовини кизилу нормалізують артеріальний тиск, сприяють укріпленню стінок судин, зокрема капілярного русла, що зумовнює його застосування при венозній недостатності, набряках ніг. У зв'язку з великою кількістю вітаміну С у плодах кизил використовують для профілактики цинги.

На теперішній час із ягід кизилу готують пасту, желе для харчування космонавтів та моряків. Кизил входить до складу біодобавки «Стевія» (Україна), що може собою замінник цукру і використовується при цукровому діабеті, ожирінні. Настій плодів (5-10 г сухих плодів на склянку окропу) п'ють як чай при проносах і схильності до шлункових кровотеч. Настій з квіток та листя кизилу фітотерапевти рекомендують як жарознижувальний та бактерицидний засіб при застудних захворюваннях, туберкульозі легень. Плоди кизилу сушать, маринують, переробляють на варення, повидло, пасти, соки. У клінічних дослідженнях встановлено, що кизил має антитоксичні ефекти, може використовуватись як профілактичний засіб при небезпеці отруєння свинцем, ртуттю, оскільки пектини, що містяться в його плодах, зв'язують шкідливі сполуки і сприяють їх виведенню з організму людини. Кизиліві кісточки в народній медицині вважають засобом при лікуванні геморою.

Використання засобів Ь рослин роду Кизиліві (кизил звичайний та кизил марський) в теперішніх умовах з огляду на стан захворюваності населення, смертність та коморбідність у більшості пацієнтів може відігравати важливу і допоміжну роль у первинній і вторинній профілактиці широкого кола захворювань.

Доцільно інтенсивніше інформувати лікарів первинної ланки медичної допомоги та широкий загал населення щодо цілющих властивостей засобів із кизилу та використання їх у харчовому раціоні з лікувально - профілактичною метою.

Перспективу подальших досліджень вбачаємо в поглибленому дослідженні оздоровчих властивостей із кизилу в комплексному лікуванні найбільш поширених недуг.

Використання Чорнушки посівної у профілактичній медицині

Васюк В.Л., Волошин О.І.

*Кафедра пропедевтики внутрішніх хвороб
Буковинський державний медичний інститут
prop_therapy@bsmu.edu.ua*

Особливістю нинішнього існування людства є криза, яка принципово відрізняється від усіх інших, що будь-коли існували на Землі. Вона має 4 складові: економічну, екологічну, медичну та соціальну, і носить планетарний характер. Всі ці складові негативно відбиваються на здоров'ї нації, про що свідчить зростання захворюваності в усіх країнах світу. У цьому сенсі в розвинутих країнах звертають підвищену увагу до джерел харчування, які мають високі та багатогранні оздоровчі якості і є водночас джерелом лікарської сировини.

Одним із таких джерел є чорнушка посівна (*Nigella savita*), відома ще під назвами *чорний кмин*, *російський коріандр*, *килиндожі*, *римський коріандр* тощо. Це однорічна рослина родини жовтецеві походженням з західної Азії, Індії, північної Африки та південної Європи, відома своїми цілющими властивостями з глибокої давнини.

Препарати чорнушки посилюють діурез. проявляють антибактеріальну, протизапальну, протицистидну і протигельмінтну активність, діють як вітрогінні, жовчогінні, заспокійливі, сприяють збільшенню молока у матерів-годувальниць, регулюють менструації, легкі послаблювальні та загальнозміцнювальні засоби. Нігеллон і нігеллін діють як протизапальні та анальгезуючі засоби. подавляючи 5-ліпооксигеназу, а також індують стікооксигеназу. Олія чорнушки діє антибактеріально (на золотистий стафілокок, холерний вібріон та E. Coli; альфа-гедрин виявляє протипухлинні і імуномодельючі властивості. Нещодавно доведені антиоксидантні, гіпоглікемічні, гепатопротекторні, спазмолітичні, бронхолітичні та антитромботичні властивості.

Про підвищений інтерес до лікувальних властивостей чорнушки посівної свідчать наукові дослідження її позитивних ефектів у хворих у клініці й

Дослідження якісного складу і визначення кількісного вмісту амінокислот щучника дернистого трави Бурлака І. С.	51
Плющ обыкновенный (<i>Hedera helix</i> L.), произрастающий на территории республики Таджикистан Валиев А.Х., Мадаминов А.А.	53
Содержание фруктосодержащих углеводов в лекарственных растениях в условиях интродукции на Среднем Урале Васфилова Е.С., Багаутдинова Р.И., Оконешникова Т.Ф.	54
Перспективи використання засобів із кизилу Васюк В.Л.	56
Використання Чорнушки посівної у профілактичній медицині Васюк В.Л., Волошин О.І.	58
Визначення морфологічних та анатомічних ознак <i>Petroselinii latifolii folia</i> Вельма В.В., Кисличенко В.С.	60
Вивчення вмісту ліпофільних сполук плодів шипшини (<i>Rosa fructus</i>) Власенко С. О.	62
Разработка методов анализа синтетического генистемна Волкова К.В.	63
Лікарські рослини в профілактиці йоддефіцитних станів та захворювань щитоподібної залози Волошин О.І., Доголіч О.І., Волошина Л.О.	65
Види родів <i>Sedum</i> - перспективи створення лікарських засобів для симптоматичного лікування ревматоїдного артрити Воробець Н. М., Гудзь Н. І., Сьома Ю. В.	67
Щодо можливості ідентифікації трави меліси лікарської за хроматографічним профілем її ефірної олії Вронська Л.В., Кліш Я.Б., Волочаств О.Т.	68